ASIANTUNTIJALAUSUNTO
Klarna Oy
Jacob Segercrantz
Maajohtaja
2.12.2022

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kuluttajansuojalain, kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain 13 §:n ja oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 3 §:n muuttamisesta (HE 218/2022 vp)

Klarna on maksupalveluiden ja verkko-ostamisen markkinajohtaja, jonka palveluita käyttää kuukausittain Suomessa yli kaksi miljoonaa kuluttajaa ja 12 000 kauppiasta. Klarna toimii kansainvälisesti 45 maassa, ja tarjoaa globaalisti ratkaisuja yli 150 miljoonan kuluttajan ja yli 450 000 kauppiaan tarpeisiin.

Klarna kiittää mahdollisuudesta lausua talousvaliokunnalle asiassa. Edustajamme oli mukana kuluttajaluottotyöryhmän seurantaryhmässä ja pidämme valmisteltua lainsäädäntöä yhdessä positiivisen luottorekisterin kanssa tärkeänä toimenpiteenä kuluttajien ylivelkaantumisen vähentämiseksi sekä ehdotettuja muutoksia pääosin perusteltuina.

Hallituksen esityksessä ehdotettu pysyvä korkokaton alennus 15 prosenttiin sekä sitominen korkolain mukaiseen viitekorkoon on oikeansuuntainen parannus nykytilaan, mutta nähdäksemme korkokatto tulisi asettaa nimelliskoron sijaan todellisen vuosikoron perusteella. Tämä viestisi alan toimijoille vahvemmin lainsäätäjän pyrkimyksen puuttua kuluttajalle haitallisiin luoton piilokustannuksiin, jotka voivat olla tarjoajasta riippuen useita prosentteja.

Lisäksi Klarna haluaa kiinnittää vielä talousvaliokunnan huomion esityksen oletusmaksutapaa koskevaan kieltoon sekä vahvan asiakastunnistautumisen vaatimuksen saattamiseen toisen maksupalveludirektiivin mukaiseksi.

Maksutavan oletusvalinnan kielto ei ole perusteltu

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi sitä, missä järjestyksessä elinkeinonharjoittajan tulisi esittää tarjolla olevat maksutavat kuluttajan ostaessa hyödykkeitä verkkokaupassa tai mobiilisovelluksessa, minkä lisäksi esitys kieltäisi minkään maksutavan esittämisen oletusvalintana. Vaikutusten osalta esityksessä kuvataan, että maksutapojen järjestykseen vaikuttamisen ja oletusvalinnan kieltämisen arvioidaan vähäisessä määrin vähentävän maksunlykkäystä sisältävien maksutapojen

käyttöä verkkoasioinnissa, minkä perusteella uudistus voi samalla vähentää kuluttajien velkaantumista. Esityksessä viitataan myös Ruotsin vastaavaan sääntelyyn.

Perustelu on riittämätön, kun huomioidaan oletusvalinnan kieltämisen vaikutukset kuluttajien vapaan tahdon estämiseen, sujuvaan ostokokemukseen ja suomalaisten verkkokauppojen kilpailukykyyn. Yhä useampi kuluttaja haluaa varmistaa sujuvan ostokokemuksen tallentamalla oman maksutapansa ennakkoon. Kuluttajan itselleen sopivaksi harkitseman maksutavan asettamista oletusvalinnaksi ei voida myöskään pitää velkaantumista edistävänä tekijänä saati käyttää perusteluna ilman tosiasiallista vaikutusarviota, etenkin kun vaihtoehtoiskustannukset ovat merkittävät. Tähän myös muut tahot ovat puuttuneet lausunnoissaan.

Oletusvalinnan kielto heikentäisi tarpeettomasti asiakaskokemusta ja heikentäisi myös turhaan suomalaisten elinkeinonharjoittajien kilpailukykyä globaalissa ympäristössä, jossa ostokokemuksen kitkattomuus ja sujuvuus ovat keskeisiä kilpailutekijöitä. Ruotsissa vastaavan sääntelyn (Regeringens proposition 2019/20:79) valmistelusta saadut kokemukset ja Klarnan dialogi viranomaisten kanssa osoittavat, että Ruotsin viranomaiset yhtyvät tähän näkemykseen ja kannattavat kuluttajien vapaata tahtoa valita tietty maksutapa ennakkoon.

Kuluttajien ennakkoon valittu maksutapa tulisi aina voida esittää kuluttajalle ensimmäisenä vaihtoehtona, kunhan se on selvää, että kuluttaja voi aina valita myös toisen maksutavan. Klarna pyytää, että valiokunta ehdottaisi mietinnössään maksutapojen oletusvalinnan kiellosta luopumista.

Vahvassa tunnistautumisessa tulisi huomioida toisessa maksupalveludirektiivissä linjatut poikkeukset

Hallituksen esityksessä henkilöllisyyden todentamisvelvollisuus laajennettaisiin koskemaan myös hyödykesidonnaisia kertaluottoja sekä tilanteita, joissa kuluttaja valitsee verkossa asioidessaan maksutavaksi laskun. Vaikka asiakkaan tunnistamisvelvollisuuden laajentaminen on kannatettavaa, esityksen myötä vahva asiakastunnistautuminen aktivoitaisiin käytännössä jokaisessa verkko-ostoksessa, johon liittyy minkäänlainen maksunlykkäys. Tämä aiheuttaa kohtuutonta kitkaa kuluttajalle verkkokaupan ostokokemuksessa ja lisäisi merkittävästi elinkeinoharjoittajien velvoitteita ja siten kustannuksia.

Elinkeinonharjoittajan tarjotessa kuluttajalle tavanomaista ja korotonta maksuaikaa, kuluttajalle ei käytännössä synny rahallista riskiä tilattaessa laskulla. Vastuu tietoturvasta ja turvallisesta ostokokemuksesta on verkkokaupalla ja maksupalvelun tarjoajalla, ja he vastaavat itse viime kädessä myös väärinkäytöksistä johtuvista seurauksista.

Klarna ehdotti aiemmassa lausunnossaan, että vahvalle tunnistautumiselle asetettaisiin vähintään jonkinlaisia raja-arvoja sellaisissa maksutapahtumissa, joissa vaaditaan

vahvaa asiakastunnistautumista. Tällä tavalla kohtuuttomia vaikutuksia erityisesti kuluttajan ostokokemukseen voitaisiin rajata ilman, että esityksen tavoite luotonantoon ja maksamiseen liittyvien väärinkäytösten estämisestä vaarantuisi. Tällainen raja-arvo voisi olla esimerkiksi vahvan tunnistautumisen vaatiminen tietyn euromäärän ylittävissä ostoksissa tai tietyn aikaikkunan sisällä tapahtuvissa ostoksissa.

Hallituksen esityksessä tällaisia raja-arvoja ei pidetty perusteltuina niiden monimutkaistaessa sääntelyä tarpeettomasti, minkä lisäksi pidettiin oletettavana, että pienempiä ostoksia ei tyypillisesti edes makseta laskulla. Tämä ei pidä paikkaansa. Esimerkiksi Klarnalla laskulla maksettavista ostoksista 41 prosenttia on arvoltaan alle 50 euroa. Lasku tuo hyödykkeiden ostamiseen verkossa ennen kaikkea helppoutta ja turvan siitä, että tilattu tuote saapuu perille ja vastaa ostajan odotuksia ennen kuin se pitää maksaa.

Toinen maksupalveludirektiivi PSD2 sisältää useita riski-arvioon perustuvia poikkeuksia, joiden perusteella vahvaa asiakastunnistautumista ei tarvitse aktivoida (EU 2018/389). Tämän vuoksi on kohtuutonta olettaa, että niiden lisääminen monimutkaistaisi myöskään Suomen sääntelyä tarpeettomasti. Artikla 16 linjaa, että maksupalveluntarjoajien ei tarvitse aktivoida vahvaa asiakastunnistautumista, jos transaktion arvo ei ylitä 30 euroa, tai jos aikaisempien transaktioiden kumulatiivinen arvo ei viimeisimmän vahvan asiakastunnistautumisen jälkeen ylitä 100 euroa, tai jos viimeisimmän vahvan asiakastunnistautumisen jälkeen transaktioiden määrä ei ylitä viittä tapahtumaa. Vastaavasti Ruotsissa pian voimaan astuvassa sääntelyssä (Kundautentisering vid fakturabetalningar online) nämä poikkeukset ovat myös huomioitu maksunlykkäystä koskevien palveluiden osalta.

Klarnan näkemyksen mukaan Suomen sääntelyn pitäisi olla mahdollisimman yhtenäinen muun Euroopan unionin sääntelyn kanssa. Siksi Klarna pyytää, että valiokunta ehdottaisi mietinnössään näiden poikkeusten sisällyttämistä lakiin.

Helsingissä 2. joulukuuta 2022

Jacob Segercrantz
Klarna Suomen maajohtaja